

**УЧЕБНО-ИЗПИТНА ПРОГРАМА  
ЗА ПРОВЕРКА НА СПОСОБНОСТИТЕ ПО МУЗИКА  
ЗА ПРИЕМАНЕ НА УЧЕНИЦИ В ДЪРЖАВНИ И В ОБЩИНСКИ  
УЧИЛИЩА СЛЕД ЗАВЪРШЕН VIII КЛАС**

**I. ВИД И ВРЕМЕТРАЕНЕ НА ИЗПИТА**

Изпитът за проверка на способностите по музика е устен и практически с продължителност не по-малко от десет минути за всеки един кандидат.

**II. ФОРМАТ**

Кандидатът се явява индивидуално по график, утвърден от директора на училището, определено за проверка на способностите по музика. Представя своите способности в два компонента, както следва:

**Първи компонент за проверка на музикално-слуховите способности:**

Изпява две песни (по избор на кандидата), едната от които от учебното съдържание по музика за V – VIII клас.

Транспонира една от песните по зададени от комисията акорди.

Слухово възпроизвежда кратки фрази в мажор и минор, зададени с инструмент или с глас.

Изпява „от пръв поглед“ един солфедж в мажор или минор – диатоника, в тоналности до един знак включително.

**Втори компонент за проверка на музикално-изпълнителските способности:**

Изпитът се основава на задължителното учебно съдържание за V – VIII клас и включва задачи от учебната програма, свързани с основните музикални дейности слушане, възприемане и възпроизвеждане на музика.

**III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ**

• *Пиано* – етюд (Черни, оп. 636, Хелер, оп. 45, 46, Бертини оп. 29), Бах (Малки прелюдии и фуги или Двугласна инвенция), първа част от сонатина (Клементи, Кулау, Хайдн, Моцарт, Бетховен), пиеса (по избор);

• *Цигулка* – етюд (Мацас I и II т., Донт, оп. 37, Кройцер), част от концерт (Ридинг, Вивалди, Бах, Аколай), пиеса (по избор);

• *Виола*, виолончело, контрабас и други инструменти – два етюда и пиеса (по избор);

• *Акордеон* – етюд (от школите на Панайотов, Радоев и др.), пиеса (по избор);

• *Народни инструменти* – две безмензурни мелодии (гайда, кавал, гъдулка), две хора в различни размери, две народни песни, които се пеят и се свирят от кандидата;

• *Народно пеене* – бърза песен от фолклорната област на кандидата, безмензурна и хороводна песен;

• *Класическо пеене* – две художествени песни със съпровод на пиано;

• *Естрадно пеене* – две песни - една българска и една чужда, с инструментален съпровод (синбек).

#### IV. ОЦЕНЯВАНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ

- Усвоил е учебното съдържание на общообразователния минимум по теория и практика на музиката.
- Познава основни термини, понятия и категории в музиката.
- Познава видовете и жанровете в музиката.
- Развил е музикално-слухови представи.
- Познава елементите на музикалната изразност.
- Умее да установи тоналността, в която е упражнението и вярно и точно да го изпее, като следи за интонацията и метроритмиката.
- Познава спецификата и разнообразието на българския песенен, инструментален и танцов фолклор.
- Умее да пее изразително и точно песни с подходящо звукообразуване.
- Демонстрира знания за използване на различни интонации като изразно средство при изпълнение на музика.
- Възпроизвежда кратка музикална тема, транспонира я по зададени акорди в различно хармонично разположение.
- Умее да възпроизвежда интонационно и метроритмично точно непознати музикални фрази при не повече от три изсвирвания (изпявания) на зададения модел.
- Разбира взаимодействието и връзката на световното музикално изкуството и основните периоди в развитието на Българската музика.

#### V. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

##### **Първи компонент**

Кандидатът демонстрира умения за:

- изразително и точно изпълнение на песните с подходящо звукообразуване;
- транспониране на песента по зададени акорди в различно хармонично разположение;
- интонационно и метроритмично точно възпроизвеждане на музикалните фрази при не повече от три изсвирвания (изпявания) на зададения модел;
- установяване в тоналност, интонационно и метроритмично точно изпяване на солфежа.

##### **Втори компонент**

Комплексно оценяване на:

- степен на трудност на изпълнявания музикален материал, съобразно посочения примерен репертоар;
- качеството на изпълнение на произведенията – музикално-техническо и музикално-художествено.

#### VI. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Крайната оценка от всеки компонент на изпита е средноаритметична с точност до 0,01 от отделните оценки на членовете на комисията въз основа на критериите за оценяване. Окончателната оценка е средноаритметична с точност до 0,01 от оценките от двете части на изпита.

При оценка слаб (2) на единия от компонентите на изпита не се оформя средноаритметична оценка. Окончателната оценка е слаб (2).